

2011-11-01

1 (1)

11. Motion. Använd budgetsimulator inom Region Skåne

Diarienummer 1101306

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige avslår motionen.

Sammanfattning

Lars-Johan Hallgren (SD) och Jens Leandersson (SD) har i motion 2011-06-09 föreslagit att regionfullmäktige beslutar implementera budgetsimulator som en del av Region Skånes naturliga demokratiska process och där vi låter medborgarna få vara med och ge sin syn på vad som ska prioriteras.

Regionstyrelsen har behandlat ärendet 2011-10-13, § 263.

I ärendet finns följande dokument

1. Regionstyrelsens beslut 2011-10-13, § 263 (ojusterat)
2. Motion 2011-06-09 från Lars-Johan Hallgren (SD) och Jens Leandersson (SD)

§ 263 Motion. Använd budgetsimulator inom Region Skåne (RF)

Diarienummer 1101306

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige avslår motionen.

Reservation

Jens Leandersson (SD) reserverar sig med hänvisning till bifogad reservation.

Sammanfattning

Lars-Johan Hallgren (SD) och Jens Leandersson (SD) har i motion 2011-06-09 föreslagit att regionfullmäktige beslutar implementera budgetsimulator som en del av Region Skånes naturliga demokratiska process och där vi låter medborgarna få vara med och ge sin syn på vad som ska prioriteras.

Ärendet har beretts av regionstyrelsens arbetsutskott 2011-10-05.

Yrkanden

Ordföranden Pia Kinhult (M) yrkar att styrelsen beslutar enligt beslutet ovan.

Jens Leandersson (SD) yrkar att styrelsen beslutar bifalla motionen.

Ordföranden ställer proposition på yrkandena och finner att styrelsen har bifallit hennes yrkande.

I ärendet finns följande dokument

1. Motion 2011-06-09 från Lars-Johan Hallgren och Jens Leandersson (SD)
2. Skrivelse 2011-10-13 från regionstyrelsen

Vid protokollet

Cecilia Eklund

Rätt utdraget intygar

Lena Nordqvist

Lena Nordqvist

Sänt till:

Regionfullmäktige

Reservation ärende 6.15

Införande av budgetsimulator inom Region Skåne

Då majoriteten av regionfullmäktiges partier var emot att vidga den demokratiska processen och införa budgetsimulator för medborgarna så väljer vi att reservera oss mot avslagsyrkandet.

För Sverigedemokraterna

Jens Leandersson (SD)

Regionfullmäktige

Yttrande över motion angående införande av budgetsimulator inom Region Skåne

Regionstyrelsens förslag

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige avslår motionen.

Motionen

Lars-Johan Hallgren (SD) och Jens Leandersson (SD) har i motion
2011-06-09 föreslagit

att regionfullmäktige beslutar implementera budgetsimulator som en del av
Region Skånes naturliga demokratiska process och där vi låter medborgarna
få vara med och ge sin syn på vad som ska prioriteras.

Medborgarbudget

Medborgarbudget startade i Sydamerika i slutet av 1980-talet i kommunen
Porto Alegre i Brasilien. Medborgarbudget handlar om att genom
dialogmetoder låta medborgarna vara med och prioritera hur skattede-
n ska användas. Budgetsimulator är ett av verktygen inom ramen för
medborgarbudget, som är framtaget av Sveriges kommuner och landsting
(SKL). Det vanligaste sättet att använda medborgarbudget i Brasilien,
Europa och i Sverige är att sätta av en viss summa pengar, och ha fokus på
förbättringar i skolmiljön och i lokalsamhället. För denna budget med en
viss inriktning överläts beslutandet till medborgarna. När medborgare
deltagit i budgetdiskussioner har deras engagemang för lokalsamhället ökat.
Budgetsimulator är ett IT-verktyg för att underlätta medborgarnas
deltagande i dessa diskussioner om ekonomiska prioriteringar.
Medborgarbudget är ett exempel på den medborgardialog som har växt

fram, framför allt i västvärlden, som ett led i att utveckla demokratin och effektiviteten i det politiska systemet. Medborgare och politiker har ömsesidig nytta av medborgardialogen.

Våren 2008 startade Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ett projekt för att utveckla medborgardialogen i Sverige. Inom ramen för detta arbete bildades ett nätverk mellan kommunerna Haninge, Huddinge, Hudiksvall, Uddevalla och Örebro. Syftet är att under en treårsperiod ta fram goda exempel på hur man kan bedriva medborgarbudget i svensk kontext.

SKL har sammanställt vilka nyckelfaktorer som bör vara uppfyllda för införande av medborgarbudget, utifrån de erfarenheter som gjorts av de kommuner och länder som har använt dessa metoder. En nyckelfaktor är att medborgarbudget ska ske kontinuerligt så att det blir ett naturligt inslag i styrningen av en kommun eller ett landsting. En annan är att använda olika konsultationsmetoder för att nå olika grupper i samhället, där det är viktigt att finna metoder som attraherar medborgarna. En tredje nyckelfaktor är att det måste handla om frågor som är viktiga för medborgaren. En fjärde nyckelfaktor är att det ges möjlighet till argumentation för olika ståndpunkter. En femte är att de förtroendevalda måste ha ett ärligt uppsåt och garantera att de lyssnar och tar hänsyn till de prioriteringar och resultatet som framkommer utifrån genomförd medborgarbudget. Den sjätte och sista nyckelfaktorn är att det måste ske feedback till dem som deltagit och till övriga medborgare.

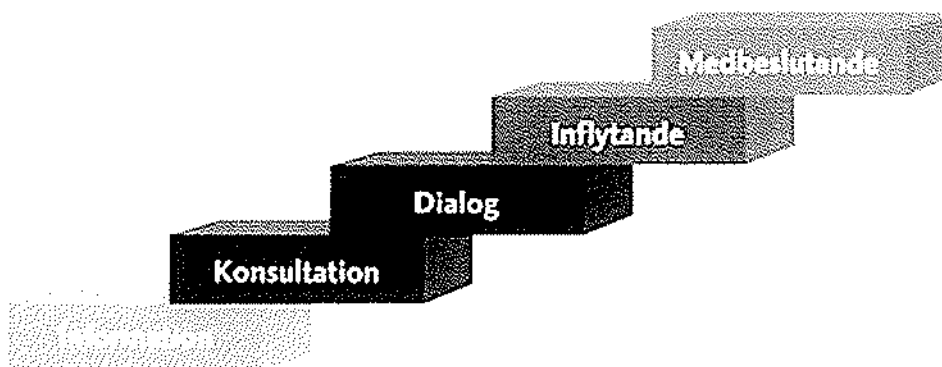
Den representativa demokratimodellen

Den representativa demokratin i Sverige avser ett system där folket styr genom val av partier eller företrädare med beslutanderätt. Folket väljer representanter till riksdag och fullmäktigeförsamlingar som sedan ska representera vad svenska folket tycker. Enligt Representationsmodellen bör den styrande församlingen vara ett mikrokosmos av folket som sådant. Den beslutande församlingen ska alltså innehålla medlemmar från samhällets alla grupper.

Olika former av medborgardialog, inklusive direktdemokrati, ska ses som komplement till den representativa modellen. Utan för den skall ta bort det ansvar medborgarna har gett sina förtroendevalda.

Delaktighet och förväntningar på inflytande

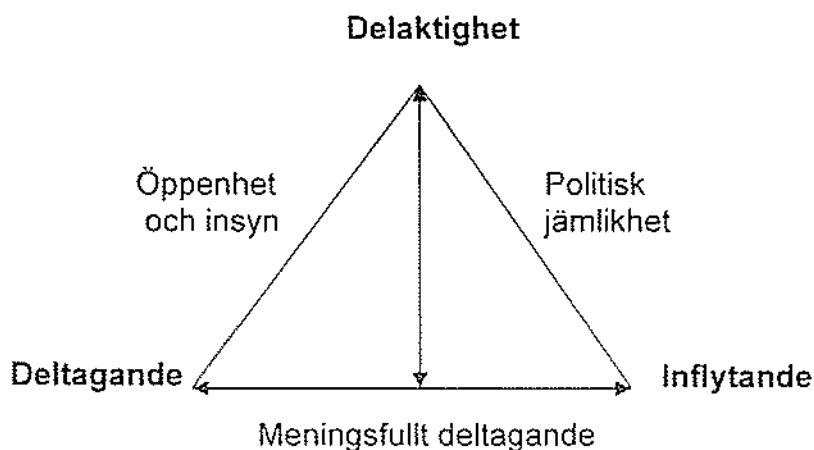
I övervägandet att införa en budgetsimulator måste Region Skåne ta ställning till vilken form av delaktighet denna typ av medborgardialog ska ha. Är det information, konsultation, dialog, inflytande eller medbeslutande?

Figur 1. SKL:s delaktighetstrappa

Medborgardialogen i Region Skåne bygger på att föra en dialog utifrån det uppdrag som givits Beredningarna för medborgardialog. I dialogen finns inslag av information, konsultation och till viss del indirekt inflytande. Region Skåne har valt att utveckla befolkningens direkta medbeslutande genom till exempel en valfrihet av vård utifrån olika kundvalsmodeller. Där ges möjlighet för medborgaren att rösta med fötterna mellan olika vårdenheter.

En demokrati ger varje medborgare möjlighet att delta i den politiska styrelsen, det vill säga den gör henne delaktig i samhällsutvecklingen. Medborgarskap består av tre skilda men inbördes beroende kvaliteter: deltagande, inflytande och delaktighet.¹

Figur 2. Det dynamiska medborgarskapet

För att deltagandet skall kännas meningsfullt måste det bygga på ett inflytande, d.v.s. ett deltagande med påverkansmöjligheter där man kan överblicka processen som leder fram till ett beslut. Ges det möjlighet till demokratisk deltagande i de gemensamma angelägenheterna ökar både

¹ SOU 2000-1 Det dynamiska medborgarskapet sidan 33.

kvaliteten i besluten och legitimiteten för folkstyret. Delaktighet innebär att ingen i samhället är formellt utestängd. Varje medborgare ska känna sig fri att delta efter sina premisser i det offentliga samtalet. Delaktighet bygger på att systemet är begripligt och att medborgaren kan sätta sig in i olika sakfrågor.

Demokratiutredningens värderingsforskare Ronald Inglehart menar att den ekonomiska utvecklingen på kort sikt medför att den politiska tillfredsställelsen bland medborgarna höjs. Men på lång sikt leder den paradoxalt nog till nya och mer krävande attityder gentemot den politiska maktutövningen. Demokratins framgång skapar kulturella förväntningar som den själv i sin etablerade form har svårt att infria. Ju mer vårt demokratiska system fördjupas och förankras ju högre blir förväntningar på att demokratin ska lösa allt mer.

Att använda en budgetsimulator kräver avgränsningar för vad som ska omfattas av medborgarnas delaktighet. Det finns många exempel på att i rätt sammanhang kan deltagande i budgetbeslut öka medborgarnas engagemang och detta skulle IT-verktyget budgetsimulator kunna bidra med. Det är dock svårt att konkretisera de komplexa frågeställningar som Region Skånes budget omfattar. Även om kraftiga avgränsningar görs, på liknande sätt som de flesta som prövat medborgarbudget har gjort, kvarstår risken att förväntningarna på att få vara med och besluta om allt mer blir höga samt att det finns en risk att det blir svårt att hitta lämpliga avgränsningar överhuvudtaget.

Region Skånes medborgardialog

Region Skåne har bedrivit medborgardialogen sedan bildandet 1999 och har hunnit samla på sig mycket erfarenhet. Dialogarbetet har löpande utvecklats och medborgarna har visat uppskattning och velat delta. Regionfullmäktige har inför mandatperioden 2011-2014 inrättat fyra beredningar för medborgardialog (BMD). Dessa har fått i uppdrag att genom att pröva olika metoder föra dialog med medborgarna, inhämta synpunkter, förmedla dessa vidare in i Region Skånes beslutsprocesser samt informera om Region Skåne och dess förutsättningar att bedriva verksamhet.

BMD håller på med en genomgång av olika metoder för medborgardialog i Sverige och utomlands. Syftet är att komma fram till en rekommendation om vilka metoder som vore lämpliga för Region Skåne att fortsätta arbeta med respektive vilka som vore lämpliga att pröva på att arbeta med. Genomgången ska vara klar under 2011.

BMD arbetar i huvudsak på uppdrag som initieras av regionstyrelsen och nämnderna. Ett av dessa går ut på att bistå hälso- och sjukvårdsnämnden i det nyligen startade framtidsprojektet kallat "Framtidens hälso- och sjukvård". Ett delmoment i detta projekt är prioriteringar i vården och en

dialogmetod som kommer att användas för att diskutera detta är Skånedialogen. Till Skånedialogen har en procent av Skånes vuxna bjudits utifrån befolkningsregistret. Under dialogen kommer bland annat det växande gapet mellan behov/efterfrågan och resurser samt prioriteringar av resurserna att diskuteras men inte i form av kronor och ören.

Sammanfattning och slutsats

Här följer en sammanfattning av Region Skånes förutsättningar att införa en budgetsimulator.

- Det pågår ett arbete på SKL kring medborgarbudget och budgetsimulator, med enbart primärkommunal medverkan. Utvecklingen av detta arbete bör följas noga.
- Region Skåne prövar löpande nya metoder för dialog. Resurser i förhållande till behov/efterfrågan kommer att vara en del av dialogen under 2011-2012.
- Medborgarbudget och därmed användandet av en budgetsimulator kan öka människors engagemang i samhällsfrågor.
- Det är svårt att konkretisera de komplexa frågor som Region Skånes budget omfattar. Erfarenheten från de svenska kommuner som har använt medborgarbudget och budgetsimulator har visat att det främst rör sig om avgränsade investeringsbeslut eller en väldefinierad liten del av en verksamhets budget.
- En budgetsimulator riskerar att skapa förväntningar som inte går att leva upp till.
- Budgetsimulatorens innebär ingen kostnad genom licens eller inköp av verktyg, men det kräver kostnader för såväl drift, utveckling som uppstart. Det är en betydande kostnad i form av resurser att hålla igång ett kontinuerligt budgetsimuleringsverktyg, både i form av framtagning av underlag som är tydligt för medborgaren men även en upplärning samt drift av själva verktyget.

Utifrån ovanstående kan man dra slutsatsen att utvecklingen av arbetet med medborgarbudget såväl i Sverige som utomlands är intressant och bör följas noga framöver. Det är ett stort steg för Region Skåne att införa medborgarbudget inkluderande en budgetsimulator och tiden är ännu inte mogen för denna dialogform.

Pia Kinshult
Ordförande

Sören Olofsson
Regiondirektör

Motion till regionfullmäktige

Dnr 1101306 Dok.nr 1

Använd budgetsimulator inom Region Skåne

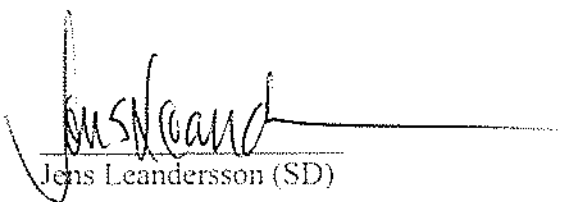
Det är Sverigedemokraternas uppfattning att beslut bör fattas på lägsta möjliga nivå, i första hand av dem som är direkt berörda. Brukardemokrati innebär att de medborgare som är direkt berörda av verksamheten inom olika samhällsområden i vissa fall även ges möjlighet att direkt delta i beslutsprocessen. Delaktighet och medinflytande är positivt då det ökar samhällsansvaret hos medborgarna. Samtidigt når vi flera människor på ett meningsfullt sätt till minimal kostnad

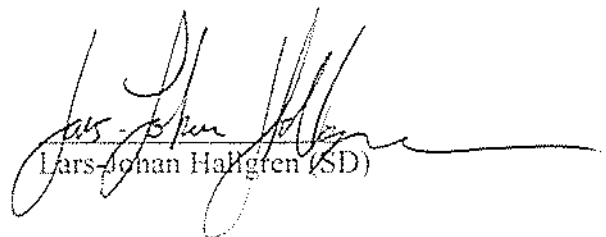
Budgetsimulator är ett webbaserat verktyg för att involvera medborgare i diskussionen och beslutsprocessen om prioriteringar av våra gemensamma resurser. Det finns flera fördelar med att implementera budgetsimulator i Region Skåne. Menar vi allvar med att skapa dialog och medborgarinflytande så både skapar vi utrymme för engagemang samtidigt som vi ökar förståelsen för viktiga budgetfrågor och vilka konsekvenser olika beslut får för övriga verksamheter. När medborgarna är involverade så skapas ett ansvar och engagemang. I de länder och kommuner som budgetsimulator används så har förståelsen för prioriteringar inom politiken ökat samt vad olika budgetbeslut får för konsekvenser på andra områden.

Med anledning av det ovan anförda så yrkar vi:

- Att regionfullmäktige beslutar implementera budgetsimulator som en del av Region Skånes naturliga demokratiska process och där vi låter medborgarna få vara med och ge sin syn på vad som ska prioriteras.

För Sverigedemokraterna

Jens Leandersson (SD)

Lars-Johan Hallgren (SD)

Op. Royråd Gr-ledn. HS KBA.